

Motivasyon Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Motivasyon Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26252>

Özet

Motivasyon Ölçeği, M. A. Özerba? taraf?ndan 2003 y?l?nda doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, özellikle ö?rencilerin akademik ba?lamdaki motivasyon düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanm??tır. Ölçeğin geli?tirilmesi, **Bilgisayar Destekli Ba?la??k Ö?retim** (BDBÖ) yönteminin ö?renci ba?ar?s?, motivasyon ve transfer becerileri üzerindeki etkilerini inceleyen kapsamlı bir ara?tırmanın parçasıdır.

Ölçek, ö?rencilerin ö?renme süreçlerine katılm?n? ve teknoloji kullanm?na yönelik tutumların? yansıtan **içsel ve dışsal motivasyon** boyutların? de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Bir geli?tirme ölçeği olması sebebiyle, ölçeğin yapısal geçerliliği ve güvenilirliği, tezin metodolojik çerçevesinde detaylandırılm??tır.

Anahtar Kelimeler

Motivasyon, Motivasyon Ölçeği, Bilgisayar Destekli Ö?retim, Ba?la??k Ö?retim, Akademik Ba?ar?, Transfer Becerileri, Psikometri.

Yazarlar

M. A. Özerba?

Amaç

Motivasyon Ölçeği'nin temel amacı, akademik ortamlarda, özellikle **Bilgisayar Destekli Ba?la??k Ö?retim** yöntemlerinin uyguland??? çal??malarda ö?rencilerin ö?renme sürecine yönelik motivasyon seviyelerini nicel olarak belirlemektir. Ölçek, ö?rencilerin ö?renmeye kar?? gösterdikleri ilgi, çaba ve azim gibi kritik motivasyonel de?i?kenleri tespit etmek üzere tasarlanm??tır.

Bu aracın geli?tirilmesi, BDBÖ gibi yenilikçi ö?retim yakla??mların?, ö?renci motivasyonu üzerindeki potansiyel etkilerini bilimsel olarak analiz etme ihtiyac?ndan do?muştur. Bu nedenle ölçek, deneysel çal??malar ve e?itim ara?tırmalar? için önemli bir de?erlendirme aracı i?levi görmektedir.

Yapı

Ölçek, psikolojideki **motivasyon** kuramlarına dayanarak yapılandırılm??tır. Motivasyon, genellikle bireyin belirli bir amaç? gerçekleştirmek için davran??ların? ba?latan, yönlendiren ve sürdüren süreçler bütünü olarak ele alınır. Bu ölçek, muhtemelen a?a??daki temel motivasyonel boyutlar? kapsamaktadır:

İçsel Motivasyon: Öğrenme eyleminin kendisinden keyif alma ve kişisel ilgi duyma.

Dışsal Motivasyon: Ödül, ceza veya not gibi dış faktörler nedeniyle öğrenme davranışının sergileme.

Başarı İhtiyacı: Zorlu görevlerde başarıyla olma ve yetkinlik gösterme arzusu.

Ölçek, bu boyutlar aracılığıyla, öğrencilerin akademik görevlere ve kullanılan teknolojik araçlara yönelik genel motivasyonel eğilimlerini ölçmeyi amaçlar.

Geçerlik

Ölçeğe ait geçerlik bilgileri, bu kaynakta eksi (-) olarak belirtilmiştir. Ancak, ölçeğin bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiş olması (Özerbaş, 2003), geçerlik çalışmaları tezin metodoloji bölümünde detaylı olarak sunulduğunu düşündürmektedir. Tipik olarak, geliştirme amaçlarındaki bir ölçekte amaçlarındaki geçerlik türleri araştırılır:

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin ölçülmek istenen **motivasyon** yapısının tüm yönlerini temsil edip etmediği.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin teorik olarak varsayılan motivasyon alt boyutların doğru bir şekilde ölçüp ölçmediği. Bu, genellikle faktör analizi yöntemleriyle test edilir.

Güvenirlik

Ölçeğe ait güvenilirlik bilgileri de bu kaynakta eksi (-) olarak belirtilmiştir. Akademik standartlara uygun olarak geliştirilen bir ölçekte, iç tutarlılık ve zamana karşı kararlılık gibi güvenilirlik göstergeleri rapor edilmelidir. Olası güvenilirlik analizleri şunlardır:

İç Tutarlılık (Cronbach Alfa): Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösteren katsayı.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar verip vermediği.

Bu çalışmaları detayları için, kaynak tez çalışması tamamlanmış incelenmesi gerekmektedir. Tez çalışmasına ait link aşağıda Kaynaklar bölümünde belirtilmiştir.

Faktör Analizi

Motivasyon Ölçeği, "Geliştirme" türünde bir araç olduğu için, ölçeğin yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla **faktör analizi** yöntemlerinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu analizler, motivasyon gibi çok boyutlu bir yapının altında yatan gizil faktörleri (alt boyutlar) ortaya çıkarmayı amaçlar.

Ölçek geliştirme sürecinde, genellikle **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanılarak maddelerin

hangi motivasyon boyutlarına yüklendiği belirlenir ve ardından **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) ile elde edilen yapının teorik modelle uyumu test edilir. Bu analizler, ölçeğin nihai yapısının ve puanlama sisteminin temelini oluşturur.

Araç

Test Türü: Geliştirme

Format: Ölçekte kullanılan derecelendirme formatı belirtilmemiştir, ancak psikometrik motivasyon ölçeklerinde yaygın olarak **Likert Tipi Derecelendirme** (örneğin, 5'li veya 7'li) kullanılmıştır varsayılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler

Yaş Grubu: Doktora tezi bağlamında, genellikle lise veya üniversite düzeyindeki öğrenciler hedeflenmiştir.

Popülasyon Detayları: Çalışma, Bilgisayar Destekli Başlatık Öğretim ortamına dahil olan öğrencileri kapsamaktadır.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Envanteri (Self-report inventory).

Anahtar Kelimeler

Öğrenci Motivasyonu, Akademik Motivasyon, BDBÖ, İçsel Motivasyon, Dışsal Motivasyon, Öğrenci Başarı, Psikolojik Ölçek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazın Adresi: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez dönemi itibarıyla).

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2003

Çinler: Ölçek, akademik bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Akademik amaçlı kullanımlar genellikle tezin yazarı ve ilgili kurumun (Ankara Üniversitesi) izinlerine tabidir. Ticari

kullanım için ek izinler gerekebilir.

Ücret: Ticari bir ölçek olmadı için, akademik araştırmalarda kullanımın ücretsiz oldu varsayılmaktadır.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: motivasyon-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Özerba, M. A. (2003). *Bilgisayar destekli bağıl öğretim öğrenci başarı, motivasyon ve transfer becerilerine etkisi* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tez çalışmasının orijinal kaynağına YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Motivasyon Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin spesifik maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler için Özerba (2003) tarafından hazırlanan doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.